

значно знизити основні вимоги до клієнтів. Чим більше клієнтів банк залучить, тим більші ризики споживчих кредитів. Щоб убезпечити себе від подальших проблем, банки-кредитори встановлюють великі процентні ставки на споживчий кредит, що для них є невеликою гарантією повернення основної частини кредиту і компенсацією ризику, так як по даному виду кредитування випадки непогашення кредиту найбільш часті. Але ризики при такому кредиті є не тільки у кредитора, а й позичальника. У першу чергу, договір споживчого кредиту може бути не зовсім «прозорим», і це призводить до того, що позичальник не тільки виплачує основну суму боргу, а значно переплачує за рахунок прихованих процентних ставок.

Список використаних джерел

1. Розенберг Дж.М. Словарь банковских терминов: пер. с. англ. / Дж. М. Розенберг: – М.: Инфра-М, 1997. – 360 с.
2. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар за заг. ред. Є. О. Харитонової, О. І. Харитонової, Н. Ю. Голубової, К: Правова єдність, 2007. – 1140 с.

ДАНЧА М. І.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри цивільного права

ОКРЕМІ РИСИ КОЛЕКТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

В українському законодавстві не встановлені юридично терміни що таке «колектор», «колекторська компанія», «колекторські послуги». Не має вичерпного переліку послуг, які можуть надавати колектори. Тільки у проекті Закону України «Про заборону надання колекторських послуг щодо фізичних осіб-боржників» автори частково намагались на законодавчому рівні визначити поняття, що саме собою представляють «колекторські послуги».

Відповідно до вищевказаного проекту Закону України, колекторські послуги — послуги, які юридична чи фізична особа, яка не є кредитором у відповідному грошовому зобов'язанні, надає кредитору у сприянні щодо вчинення боржником дій із сплати простроченої заборгованості за грошовими зобов'язаннями шляхом усного, письмового (також з використанням електронного чи іншого засобу зв'язку) спілкування з ним, членами його сім'ї та іншими родичами, його роботодавцем, та іншими особами, які мають вплив на нього [3]. До

колекторських послуг не відносяться послуги, які пов'язані з факторингом, і наданням юридичних послуг під час певного судового розгляду.

Під поняттям «колекторська компанія» — можемо розглядати установу, що надає послуги на території України.

Діяльність колекторських компаній завжди пов'язана з розвитком кредитного ринку в країні та розширенням комерційних банків, іншими кредитними установами своєї діяльності щодо видачі позик, в тому числі й фізичним особам.

В Україні колекторські компанії активно почали розвиватися в період фінансової кризи, з 2008 року, незважаючи на те, що перші установи, які надавали подібні послуги, існували на фінансовому ринку країни ще на початку 90-х років. Професійні колекторські компанії почали з'являтися у 2006 році. Переважна більшість з них були створені на базі структурних підрозділів, що займалися роботою з повернення боргів банкам з іпоземним капіталом, які й приписали ідею продажу боргів. [4, с. 50].

На сьогодні в Україні діє від 100 до 200 колекторських компаній. Жертвами тиску колекторів стали тисячі громадян України. З правової позиції те, що робиться колекторами суперечить законам України та суспільній моралі в цілому.

У переважній більшості випадків колекторська компанія діє від імені банку на підставі договору доручення, комісії або надання послуг за певну винагороду.

Банк при наданні колектору права вчиняти певні юридичні дії щодо стягнення з боржника заборгованості передає також колектору інформацію щодо клієнта-боржника. Виникає питання: чи законна діяльність колекторських компаній взагалі, якщо не існує закону, який би врегулював їхню діяльність? Цивільне законодавство України передбачає лише викуп боргів шляхом укладання договору факторингу. Відповідно до умов договору факторингу (фінансування під відступлення права грошової вимоги) одна сторона (фактор) передає або зобов'язується передати грошові кошти в розпорядження другої сторони (клієнта) за плату (у будь-який передбачений договором спосіб), а клієнт відступає або зобов'язується відступити факторові своє право грошової вимоги до третьої особи (боржника). Тобто колекторська компанія викупає у банку борг клієнта банку, але не більше, тому це аж ніяк не дозволяє чинити правовий хаос та беззаконня.

На практиці боржник або взагалі не повідомляється про те, що борг продано колекторам, або дізнається про це вже при роботі колекторської компанії (з листівок, телефонних розмов тощо), у рідкісних випадках письмово (і то в додатках до копії позовної заяви про стягнення суми боргу).

Конституція України, яка є першоджерелом держави, ніде не згадує про підстави для діяльності колекторських компаній. Її положення

спрямовані на захист честі та гідності громадян і закріплюють неможливість втручання в особисте життя людини шляхом розповсюдження про неї конфіденційної інформації. [1, 27]. Великі питання до колекторів виникають з боку експертів в галузі кримінального права. У даному випадку мова йде про порушення діяльності колекторських компаній одразу декількох статей Кримінального кодексу України. По-перше, це стосується статті 127 Кримінального кодексу України, яка встановлює, що катуванням є примус потерпілого чи іншої особи вчинити дії, що суперечать їх волі, у тому числі отримати від нього або іншої особи відомості.

Також викликає питання стаття 335 ККУ, яка встановлює відповідальність за примушування чи невиконання цивільно-правових зобов'язань, тобто вимога виконати чи не виконати договір, угоди чи інше цивільно-правове зобов'язання з погрозою насильства над потерпілим або його близькими родичами. Зрозуміло, в діях колекторських компаній відстежується склад даного злочину, бо своїми постійними листами, дзвінками та візитами вони примушують боржника розраховуватися по кредитним зобов'язанням. Якщо проаналізувати діяльність колекторів, а саме методи та способи їх діяльності, то можна з упевненістю говорити про порушення ще однієї статті ККУ, статті 189 «здриництво». Ця стаття встановлює відповідальність за загрозилив вимоги передачі чужого майна, грошей, іншим особам, що безумовно є неприпустимим в демократичній, правовій державі [2, с. 189; 335].

В наш час норми Конституції України та Цивільного кодексу України ще ніхто не відміняв, закон має однакову силу для всіх: як для банку, так і для колектора, і для боржника. Згідно з Конституцією України не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. При продажі банком боргу колекторам на дані права уваги ніхто не звертає, хоча ст. 1076 Цивільного кодексу України встановлено, що банк гарантує таємницю банківського рахунку, операцій за рахунком і відомостей про клієнта. При цьому відомості про операції та рахунки можуть бути надані тільки самим клієнтам або їхнім представникам. Іншим особам, у тому числі органам державної влади, їхнім посадовим і службовим особам, такі відомості можуть бути надані виключно у випадках та в порядку, встановлених законом про банки і банківську діяльність.

В розвинених країнах колекторська діяльність законодавчо врегульована і в більшості носить консультативний характер, колектори разом з банками допомагають знайти шляхи подолання заборгованості клієнтів — боржників. В Україні ж навпаки, колекторська діяльність набула здринницького і погрозливого характеру. Треба це виправити шляхом прийняття нормативно-правового акта, який визначав би загальні поняття, встановлював права і обов'язки колекторів і колекторських

компаній в Україні, захищав боржників від свавілля колекторів їх втручання в особисте життя клієнтів, і взагалі щоб гарантував верховенство права в цілому.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996р.// Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Кримінальний кодекс України від 1 вересня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 36. – Ст. 447.
3. Про заборону надання колекторських послуг щодо фізичних осіб-боржників: Проект Закону України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://credits.zp.ua/2011/11/poyasnyvalna-zapiska-do-proektu-zakonu-ukra-pro-zaboronu-nadannya-kolektorskix-poslug-shhodo-fizichnix-osib-borzhnikov>.
4. Лазаускас Ю. М. Діяльність та особливості організації операційних бізнес-процесів колекторських (колектингових) компаній в Україні / Ю. М. Лазаускас // Наука й економіка. – 2011. – № 1 (21).

ДРАГОМИРОВА Ю. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри цивільного права

ПРОБЛЕМИ ПИТАННЯ ПОДІЛУ СПІЛЬНОГО МАЙНА ПОДРУЖЖЯ

Питання шлюбно-сімейних відносин у процесі розвитку і становлення нашої держави, не тільки в економічному, але й у соціально-культурному, а також у морально-етичному плані, є найбільш актуальними, оскільки вже самі по собі є основою становлення і розвитку суспільства в цілому. Сімейне право займає ведуче місце серед інших галузей права, тому що сім'я необхідна кожній людині. Вона впливає на розвиток суспільства, його моральне здоров'я і є одним з факторів підвищення соціальної активності людей. Сім'я на протязі століть, у всіх її проявах і формах, служила джерелом розвитку не тільки людського суспільства, але і вклала в нього основи духовності, культури, моралі, а також економічні підмоги розвитку держави в цілому. Слід зазначити, що тривалий час українське законодавство мало імперативний характер стосовно правового регулювання розподілу майнових прав подружжя, встановлюючи конкретні рамки здійснення подружжям своїх майнових прав та обов'язків, що поступово змінювалося внаслідок останніх історичних, економічних та політичних реформ. Сучасне бачення цієї проблеми ґрунтуються на працях вчених-юристів як радянського так і сучасного періодів в галузі цивільного та сімейного права: М. В. Антокольської,